IV. évfolyam. Arad, 1889. Julius 26. Péntek. 199-dik szám.

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában.
Bérmentetlen leveleket csak ismeri kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendő.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után.

Előfizetési árak:

helyben:		vidékre	
1 évre	12.— frt	1 évre	14.— frt
fél évre	6.— frt	fél évre	7.— frt
¼ évre	3.— frt	¼ évre	3.50 frt
1 hóra	frt	1 hóra	1.20 frt

Hirdetések díja:
egy hasábos petitsor egyszeri hirdetésénél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 krajczár.

A lutri.

Arad, julius 25.

Legyünk őszinték. A temesvári félmilliós ternó tragikomédiája, ismét felszinre hozta azt az ideát, hogy a kis lutri káros és ezzel szemben az államnak aránytalanul jelentéktelen jövedelmet hajt.

Ezt urbi et orbi elmondták, szemrehányólag, a lapok a kormánynak

De nem ez az egyedüli körülmény a mi a figyelmet leköti. Az e megjegyzésekből kifolyó következtetést, majd csak levonja a kormány. Bizzuk reá.

Volt az esetnek egy más tünete is. A félmilliós ternó bünügyi vizsgálatát, az osztrák lapok ugy szerették volna feltüntetni, mint a mely legkevésbbé sem irányul a rejtélyes ügy komoly szándéku földeritésére. Az osztrák lapok átlátszó vonatkozásokat tettek arra a körülményre, hogy a vizsgálat »lanyhasága« abban leli magyarázatát, hogy a káros fél ezuttal nem Magyarországon, hanem osztrák földön keresendő. Ennek az ildomtalan gyanusitásnak természetesen már kezdettől fogva ellene mondott a rendőrségek megkettőztetett erélye, melylyel a nyomozatot vezették; most azonban már szembeszökő czáfolata is van ennek a felmutatott eredményben. Kétszeres elégtétele a magyar igazságszolgáltatás méltatlanul erintett reputácziójának.

S ez a bünügy oda tereli ismét a közvélemény figyelmét a lottó-játékra. Sokan ugy vélekednek, hogy kellett egy ilyen frappans inczidensnek közbecsapnia a játék-düh lóhasztására. Ki tudja, ha a félmilliós nyeremény tisztán a véletlen különös szerencséjének bizonyul vala be, az a játékszenvedély, melynek demoralizáló ereje annyi erkölcsi romlással hat, vajjon nem fokozódik-e még veszedelmesebben s vajjon a népnek az az osztálya, mely annyi bizalmat helyez az álomlátta számok szerencséjében, nem volna-e utánna még nagyobb es veszélyesebb lelkesedéssel az előtte álló megdöbbentő példának? S vajjon a temesvári hamisnak feltételezett huzás nem ingatja-e meg a bizalmat immár ezek után olyanokban is, a kik eddig feltétlen hivei voltak Fortuna istenasszonynak?

Bizony, nyilt kérdések maradnak ezek mind.

A mi a jelen esetben tisztán és világosan áll előttünk, az a lottó-játék, vagy legalább a kis lutri-játék tarthatatlansága. A temesvári eset napirendre tüzte ismét a kis lutri kérdését s erről legalább is komolyan beszélgetni elérkezett az idő.

Magyarországon az állam bevételei közt körülbelül 2 millióval szerepel a kis lutri. Tehát körülbelül ennyi a vesztesége az államnak, ha a kis lutri a lotto-jövedék czimén nem szerepel többé a bevételek között. Maguk a kormányok beláttak a lotto-játékok erkölcsrontóhatását s mert a kis lutri épen az alsó osztálynál üzött kedvencz játék, a mely néposztály értelmi szinvonala kizárja a nyeremény valószinütlenségére való reflexiókat; tehát épen a tudatlan néposztály jóhiszeműségére alapitott vállalat ez az állam részéről s mint ilyen az állam bevételei között nem is szerepelhetne. Belátták ezt — mondjuk — a kormány intéző férfiai s nem régiben határozott igéret tétetett arra nézve, hogy a kormány a kis lutri intézményt be fogja szüntetni.

Azért szabadelvü kormány ez, hogy a morális élet fejlődött igényeivel oly homlokegyenest ellenkező intézményt ne türjön meg a maga instituczióí között. A kis lutri eltörlése tehát csak idő kérdése immár.

Maga az állam vesziteni fog 2 milliót vele. Maga a nép pedig milliókat nyer meg általa, ide nem számitván annak pénzértékben ki nem fejezhető moralis jutalékát.

A müvelt államok közül Németország már rég felhagyott vele s a helyett az osztály-sorsjátékokat léptette életbe. Anglia és Franciaország az összes állami sorsjátékokat eltörölte még e század elején s a kis lutri ez idő szerint csupán Olaszországban és Ausztria-Magyarországban áll fenn. Olaszországban 10—12 millió forintot jövedelmez évenként az államnak: ott tehát egyszerűen kitörülni a bevételi rovatból a kis lutrit, az olasz pénzügyi zilált viszonyok miatt még most jóformán képtelen vállalkozás lenne. Ausztriában is 8 millió frttal szerepel a kis lutri: az osztrák pénzügyminiszter is nehezen egyeznék bele annak megszüntetésébe. Nálunk azonban az a 2 milliónyi különben is bizonytalan jövedelem beszámitás alá sem eshetik. S ha választani kell: fentartandó-e egy intézmény, mely a vak szerencséhez utalja a munkás osztályt, vagy annak eltörlése által nyujtsunk alkalmat a munkaösztön belső értékének érvényre jutására, — ugy hiszszük, nem lesz nehéz a két milliónyi veszteséggel szemben a választás. Különben is van az eltörlés mellett egy fényes példa. A Székelyföldön, például, elannyira gyengén udvarolnak Fortuna kisasszonynak, hogy itt-ott még a lottógyüjtőket is be kellett szüntetni. Igy tehát általában véve mégis csak ideje lesz végkép eltörölni a kis lutrit.

Az ifju csehek akcziója. A „Narodni Listy“ irja hogy az ifju csehek — kik a kevésbbé tulzó csehek felett győztek az utóbbi tartománygyülési választásoknál — első akcziója a tartománygyülésen a tartományi adók reformtára vonatkozó inditvány előterjesztése lesz. A birodalom Csehországtól évenkint 26 millió egyenes és 80 millió közvetett adót kap, de Csehországra csak 25 milliót fordit, ugy, hogy tiszta nyeresége 81 milló. Ennek meg kell változnia. Csehország számára reklamálandó az adómegszavazás joga és az egyenes adóknak kizárólag az ország czéljaira leendő felhasználása. A tartománygyülésnek határozottan követelnie kell, hogy a adóügyekben maga intézkedhessék és az adóterhet a társadalom más osztályra is kiterjeszthesse. Az idézett lap továbbá felhivja az összes gazdasági egyleteket, hogy a Bécsben rendezendő birodalmi gazdasági kiállitásban ne vegyenek részt, mert azt csak Bécs dicsőségére és az ottani anyagi viszonyok javitására rendezik, cseh felirásokat pedig alig fognak engedélyezni.

A „Hlas Naroda“ folytatja az ifju cseh képviselőkre vonatkozó leleplezéseket. Az idézett lap Herold ügyvédi gyakorlatból meritett részletekkel kezdi. Óriási botrányperek vannak kilátásban.

A hivatalos lapból. Torkos László miniszteri tanácsosi czimmel és ranggal felruházott osztalytanácsost valóságos miniszteri tanácsossá, Forray Ferencz miniszteri titkárt osztálytanácsossá, Szabó Antal miniszteri titkári czimmel és ranggal felruházott miniszteri fogalmazót valóságos miniszteri titkárrá nevezte ki a király; — Péchy László miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi czimet és jelleget; Bölcs Gyula és Andriska Antal miniszteri fogalmazóknak pedig a miniszteri titkári czimet és jelleget adományozta.

KÜLFÖLD.

— **Milán király Belgrádban.** —

Milán király megérkezett Belgrádba, hol az őt méltán megillető tisztelettel fogadtatott, nem csak a szerb állami és egyházi főméltóságok, hanem a hatalmak belgrádi képviselői által is, — kik közül természetesen hiányzott a szabadságra ment Persiani orosz követ. A keleti politika általános menetére nézve kedvező omennek magyarázható az a kitüntető fogadtatás, melyben Milán Konstantinápolyban a hatalmak egyes követségei, legfőképpen pedig a maga a szultán által részesitett, ki nemcsak díszebédett adott Milán tiszteletére, de egyik főtisztjével el is kisérette utjára Belgrád felé.

Milán belgrádi látogatásával egyidejűleg érkezik a szerb politikában oly kiválé szerepet játszó Risztics regens betegségének hire is. Reméljük, csak muló bajról van szó s Szerbia nem fogja sokáig nélkülözni a jeles statusférfiut.

Milán király Belgrádba érkeztéről, ez a belgrádi távirat ad hirt:

Milán király szerdán reggel nyolczadfél órakor ideérkezett, Hruics miniszterelnök és külügyminiszter Belimarkovics régens és Markovits ezredes kiséretében. A pályaudvaron megjelentek: Sándor király, Protics régens, Csirics szárnysegéd, az összes miniszterek, a külföldi dimplomaták, Mihály metropolita, Teodózius exmetropolita, a főpapság, a tisztikar és a városi képviselőtestület. Milán leszállva a vasuti kocsiról megölelte és kétszer megcsókolta fiát, ki nagy örömmel fogadta atyját. Ekkor Mihály metropolita mutatta be magát, mint uj metropolita, Milán, a nélkül, hogy Mihálynak szemébe nézett volna, éles hangon majdnem egy negyed óráig beszélt a metropolitához és a következőket mondá:

„Udvözlöm Eminenciadat, mint Szerbia metropolitáját. Én távol hazámtól bejártam a szent földet, Jeruzsálemet, Damaszkust és még több várost. Mindenütt, hól megjelentem, mint igaz vallásos ember, első teendőmnek ismertem, hogy templomba menjek. Ide, hazámba is, mint zarándok jöttem, hogy viszontlássam fiamat, hazámat, népemet. Kivánom, hogy Emenenciád hazánk, nemzetünk, egyházunk javára áldásosan működjék. De megkövetelem fiam: Sándor király nevében és mint atyja hogy az általam kitüzött elveket, melyeket Sándor királyra is átruháztam, hivenkövesse, a multban tett hibájába vissza ne essék, azt helyrehozza.“

Milán beszéde a jelenvoltakra megdöbbentőleg hatott. Mihály lesujtottan csak annyit mondott: „Köszönöm.“ — Milán ezután Theodózius metropolitához fordult és a következőket mondá:

»Köszönöm, hogy fogadásomra megjelent. Sajnálattal vettem tudomásul, hogy Eminenciád visszavonult. Kérem, legyen szerb hazánknak jövőben is jó fia, én biztositom állandó jóindulatomról.“

Theodózius hálásan köszönte meg a barátságos szavakat, mire Milán kezét nyujtotta neki. Az exkirály ezután a miniszterhez, a külföldi diplomatákhoz, a tisztektekhez fordult s mindegyikkel barátságosan kezet szoritott. Nőrokonát: Boziecsevicsnét. megölelte Milánt az utazás megviselte, kissé megsoványodott, megbarnult Pera Todorovicsot azért fogták el, mert Milánt fenyegette, hogy letogvele számolni. Milán itt tartózkodása alatt nagyjelentőségü eseményeket várnak.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Julius 26.)

A fekete rigó.*)

Felmosolyog az ég boltján
Rózsapirral kelet.
Fü, fa virág örömében
Gyöngyharmatot nevet.
Álmodik még a madár mind
Az erdei csendben,
De a bokrok sürüjéből
Már a rigó rebben.

Fölrebben egy sudar fára,
Egy kiálló ágra,
Szárnyairól, tollairól
A harmatot rázza.
Átkiált a pajtásihoz,
Mit kiáltoz vajjon?
Hirdeti a piros hajnalt
Örvendező hangon.

Dalol, dalol, mint a kinek
Nincs is másra gondja —
Második is, harmadik is
Mind utána mondja.
Valamennyi dalos rigó
Sorba mind megszólal
Fölkeltik a madarakat
Szép fuvolaszóval.

Ébredeznek, imádkoznak
A fuvolaszóra . .
Fák csucsain ott ragyog már
A nap első csókja.
Agon-bogon sugár játszik,
Örömet löveltő,
Nemsokára fénybe fürdik
S daltól zeng az erdő.

Czini-czini, szól a czinke,
Erdü hegedüse,
Megcsendül az énekes pinty
Ezüst csöngetyüje.
Vigan fütyül az aranybegy
Követi a társa,
Belevegyül a kakukszó,
Gerlicze bugása.

Fujja, fujja a rigó is,
Aranyos a kedve:
Zenekarban fuvolázik
Neki lelkesedve.
Es mikor a lombos erdőt
Telezengte dallal:
Reggelije várja készen,
Teritve az asztal.

Zöld bársonyos abroszszal van
Asztalra teritve.
Itt is, ott is illatozó
Virággal diszitve
Lakomája: hangyatojás
Finom gilisztával,
Friss pecsenye bogárhusból
Izletes csigával

Szomja ellen jó helyet tud,
Tisztavizü forrást —
Azután meg sétálni megy
Es barangol folyvást.
Gallyak között, bokrok alján
Ugy szeret bujkálni . . .
Kutatja, hogy mi az ujság?
Mert nagyon kiváncsi.

Lába alatt a vadásznak
Haraszt ne zörögjön:
Vadak őre a mi rigónk,
Eszreveszi rögtön
Puskacsövét megillantva
Fölkiáit ijedten
Madárnyelven hirül adja:
Kutya van a kertben.

Ismerik már a vadak jól
A rigó vészhangját;
Menekülnek, lesipuskást
A faképnél hagyják;
De a rigó ott fülel és
Szemmel tartja mindég,
Addig addig, mig távozik
A hivatlan vendég.

Mikor a nap nyugvóra száll
S erdő mező hallgatt,
Szélben ingó füszálakon
Csillámlik a harmat:
Kis szenészünk fuvoláját
Elővészi ujra.
Esti csillag feljöttekor
Gyönyörűen fujja.

Kigyulad a másik csillag:
Rakezdi a másik . . .
Harmadik is, negyedik is
Versenyezve játszik.
S mintha minden uj csillagból
Egy-egy rigó szállna:
Megrendül az erdőszélnek
Minden bokra, fája.

Valamennyi dalos rigó
Sorba mind megszólal:
Altatjád a madarakat
Szép fuvolaszóval.
Majd egyenkint hazaszállnak
Fészkeikre szépen . . .
Az utolsó dal is elhal
Az erdő csöndjében.

Pósa Lajos.

a) Mutatvány a költőnek karácsonykor Budapesten megjelenendő „Madarak könyve“ czimü versköteteből.)

„Irodalom“.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Azt is irhattam volna oda feliratnak: laptöltelék. S talán meg is kellett volna tennem Mert a mi „magyar“ olvasóközönségünk már olyan, hogy nem igen szereti az „irodalom“ szót Hamarább azt: laptöltelék. Mert ez legalább sokat igérő czim, s biztat, hogy ha elején nem is, de talán a végén pointe-tal csattani fog.

Még igy megeshetik, olvasója sem akad De talán, még az oly hangzatos felirat is hiába való volna; a mi közönségünk nem szeret lépre menni. Müértő szemmel betekint a tárczába s a gyakori irói nevekből, lap-czimekből csakhamar tisztában van azzal: ezt a szerkesztő uram is nem közli egyébnek, mint laptölteléknek.

Már pedig az ilyesminek nincs olvasóközönsége.

Tudatában vagyok én ennek. Falra hányok borsót: de megteszem. Nem árt hébekorba fellebbenteni a fátyolt az igazságról, mit dicsfényben mutatnak be a publikumnak, hol az alak, mint a korom oly sötét Nem árt időről időre oly kérdéseket felvetni, melyeknek bolygatása, taglalása fontossággal bir s néha napján meg van az eredmény, meg is szivlelik.

Sovány vigasz, kétségkivül. Olyan, mintha Tantalus maga fölött látná az almát s hiába nyul feléje: el nem érheti. Mit ér ez a vigasz, a a messze jövőben sem látjuk a szebb jövőt? Mit ér a jövőbe vetett remény, ha a jelen siváisága, kizárja a derüt egészen.

Sokan és sokszor bolygatták már e kérdést. S az eredmény leginkább abból állott: a hiba ott keresendő az elharapódzott vagy mondjuk helyesebben, magas nivón álló hirlapirodalomban. A lapok ma mindent nyujtanak: a család minden egyes tagja megtalálja benne azt, mi őt érdekli.

S mégis azt hiszem, van egy inditéka amaz állapotnak, melyben leledzünk, (hogy a könyvirodalmat nem igen pártolják), de ez inditékot nem igen szeretik szellőztetni Mert nem is egyéb ez őszinte vallomásnál Elismerése annak, hogy mainap az irodalom ismertetése, az egyes müvek birálása, terjesztése nem történik egészséges alapon.

Mert a mindennapi „irodalom“ rovat, mit minden egyes hirlapban meg találunk, nem olyan minőt épen a magas nivon álló zsurnalisztikához méltónak tartanók. Kimondtuk czikkünk elején: nem egyéb ez laptöltelékénél. Mikor 100—150 sor hiányzik, előrántják a beérkezett könyveket, lapokat s irnak róluk hevenyészve, néhány felületes sort, általános frázist, nem egyebet.

De ez még hagyján. Ha a vélemény önálló, eredeti, a felületesség is menthető.

Azonban leginkább beszokták a kiadók nyomtatva küldeni azt, mit szivesen látnának lenyomatva könyvükről, egyik vagy más lapban. S a szerkesztőségekben kapva kapnak az ilyesmin, hisz a napi fáradalmakban összetört zsurnalisztának jól esik a pihenés (?)

De mit is szül ez?

közönség, ha egyik vagy másik lapban szintén megakarja nézni, mily véleményen van erről vagy arról a munkáról a napi sajtó, egybehangzó véleménnyel találkozik s csakhamar rájön a közönséges reklámra. Már pedig mainap épen attól óvakodik leginkább a közönség, minek erős reklám-ize van. A reklám csak az elfogultat lelkesiti, a felvilágosodottat nem. Ellenkezőleg: elrettenti.

S mégis mily előszeretettel teszik ezt iróink. Sőt tovább megyek: egyes fővárosi lapok a legnagyobb passzióval vagdalják ki a „Fővárosi Lapok“ irodalmi hireit, véleményeit. S ebben a semmiesetre sem helyes, sőt visszahatást szülő uton haladnak még a szépirodalomi lapok egynémelyike, meg az »Egyetértés« is, pedig van alkalmuk a hetenkint megjelenő „irodalmi“ rovatuk számára az anyagot kellően feldolgozni.

A „Petőfi Társaság“ „Koszoru“-ja még különben járt el a vélemény-mondásban. Ebben van már humor is. Mikor Szalády Antal »Hirlap statisztikája“ évekkel ezelőtt megjelent, a »Koszoru“ a könyv megjelente után azonnal megirt nyakra-főre diczérő kritikáját vagy 10—20 sorban. Bezzeg ugyancsak meglapte a kritikus urat id. Szinnyei József véleménye, ki lepleztelenül tárta fel a könyv hibáit. Hanem nem azért élelmes némely kritikus, hogy ezen a bajon ne tudjon segiteni Megoldotta a kérdést egyszerűen, egy vágással. Itt ismét 10—20 sort s ebben tőle telhetőleg Szinnyei birálata alapján elmondta, hogy ilyen-olyan hibái vannak a könyvnek. No most publikum épülj ebből.

Még czifrább az, hogy készülnek némely lapoknál a folyóiratok ismertetései. A legtöbb ugy végez ezekkel, hogy registrálja az illető folyóirat legujabb füzetének megjelenését, aztán kettős pont után felsorolja a tartalmat. Más lapok azonban azt szeretnék feltüntetni hogy foglalkoztak tárgyukkal s a czikkek czimeiből faragnak mondatokat. Az olvasó azt hiszi, ismertetést olvas, pedig nem egyéb ez rendbe, mondatba szedett czimeknél.

Kivételt csak akkor teszünk, ha valamely kiváló irónk ir valamit, vagy valamely névtelen óriás ir egy értékes tárgyról. Ilyenkor „méltatják“ arra a czikket, hogy elolvassák s kivonatilag közölnek is valamit belőle.

Tagadhatlanul e téren sok a teendő.

Az első lépésnek tekintjük mi azt, ha beszüntetnék a mindennapi »irodalom“ rovatot. Elég abból hetenkint egyszer is egy-egy közlemény; de akkor oly alakban, mint azt az „Egyetértés“ t szi mai nap. Azzal a különbséggel, hogy több önállósággal szerkesztessék. A mellett tanácsos volna az is, ha regényt nem az a kritikus birálna, ki rendszerint filozófiai munkákat irogat s vélemény-mondásban csak e téren illetékes.

A szerkesztőségek ily körülmények közt jót és alaposat nyujthatnának. A közönség igy megalkothatja véleményét, az irodalom jelenségeiről az egyszerü ismertetések alapján. S nem kényszeritetnek arra, hogy boszankodva dobják el a lapokat, melyek a mindennapi reklám szolgálatába állottak.

Lényeges a könyvterjesztés mikénti módjánál a kérdés megoldása s valóban itt az ideje, hogy illetékes körökben erről gondolkodjanak.

Náményi Lajos.

MEGYEI KÖZUGYEK.

— Aradmegye a második évnegyedben. —

(Alispáni jelentés.)

(Folytatás.)

IV. A törvényhatósági közegek és hivatalok tevékenységi adatai a következők:

a) a központban az alispáni hivatalhoz az évnegyed folyamán 5563 drb közigazgatási, 31 alispán elnöki és 89 kihallgatási, összesen tehát 5683 ügydarab érkezett be, melyek a közgyülésnek fenntartottakon és 289 az I-ső évnegyed végén feldolgozás alatt állott ügydarabokkal együtt 137 drb kivételével elintézést nyertek;

b) az állandó választmány pénzügyi szakosztálya, mint törvényhatóságilag kiküldött számszék előtt az illető számvevők előadványaival elintézett községi számadások és költségvetések átnézete, mely egyuttal az előadó számvevők tevékenységét is kitünteti, a következő:

Csóthy János számvevő: Ellátást igénylő 1888 évi számadás 49, feldolgoztatott 8, Hátralék 1889. évi julius 23-ig 41, hatralék a számvevőnél 32, hátralék a községnél 9, feldolgozott gyámpénztári számadás 1.

Argyelán Miklós számvevő: Ellátást igénylő 1888zévi számadás 82, feldolgoztatott 9, hátralék 1889. évi julius 23-ig 74, hatralék a számvevőnél 71, hátralék a községnél 2.

Schweger Lajos számvevő: Ellátást igénylő 1888 évi számadás 67 feldolgoztatott 25, hátralék 1889 évi julius 23-ig 42, hátralék a számvevőnél 31, hátralék a községnél 11.

Reicher Károly számgyakornok: Ellátást igénylő 1888 évi számadás 20. hátralék 1889 évi julius 23-ig 20, hátralék a számvevőnél 19, hátralék a községnél 1 ügydarab.

Összesen ellátást igénylő 1888 évi számadás 218, feldolgoztatott 42, hátralék 1889 évi julius 23-ig 176, hátralék a számvevőnél 153, hátralék a községnél 23, feldolgozott gyámpénztári számadás 1.

A főszámvevőnek kiosztatott közigazgatási ügy 459, közkózházi számadás 1, megyei gyámpénztári számadás 1, összesen 461 drb, melyek általa kivétel nélkül mind elintéztettek.

c) a megyei árvaszék ügyforgalma a következő volt:

Schwób Aurél ülnök előző évnegyedi hátralék 533, a második évnegyed alatt befolyt 603. elintézés alatt állott összesen 1136, ebből a második évnegyedben elintéztetett 425, elintézetlen 711, a hatralékból kiosztva 622, kiosztás alatt 89.

Büky József ülnök előző évnegyedi hátralék 275. a második évnegyed alatt befolyt 694, elintézés alatt állott összesen 969, ebből a második évnegyedben elintéztetett 701, elintézetlen 268, a hátralékból kiosztva 119, kiosztás alatt 149.

Antonovics István ülnök előző évnegyedi hatralék 439, a második évnegyed alatt befolyt 591, elintézés alatt állott összesen 1030, ebből a második évnegyedben elintéztetett 678, elintézetlen 352, a hátralékból kiosztva 247, kiosztás alatt 105.

Vásárhelyi Géza ülnök előző évnegyedi hatralék 232, a második évnegyed alatt befolyt 613, elintézés alatt állott összesen 1045, ebből a masodik évnegyedben elintéztetett 799, elintézetlen 246, a hátralékból kiosztva 149, kiosztás alatt 97.

Pecekán Sándor ülnök előző évnegyedi hatralék 161, a második évnegyed alatt befolyt 939, elintézés alatt állott összesen 1100, ebből a második évnegyedben elintéztetett 951, elintézetlen 149, a hátralékból kiosztás alatt 149.

Dr. Oláh Elemér aljegyző előző évnegyedi hátralék 276, a második évnegyed alatt befolyt 703, elintézés alatt állott összesen 979, ebből a második évnegyedben elintéztetett 800, elintézetlen 179, a hátralékból kiosztva 40, kiosztás alatt 139.

Thoma Mózes aljegyző előző évnegyedi hatralék 203, a második évnegyed alatt befolyt 877, elintézés alatt állott összesen 1080 ebből a masodik évnegyedben elintéztetett 874, elintézetlen 206, a hátralékból kiosztva 13, kiosztás alatt 193

Kulcsar István számvevő a második évnegyed alatt befolyt 256, elintézés alatt állott összesen 256, ebből a második évnegyed alatt elintéztetett 208, elintézetlen 48, a hátralékból kiosztva 8, kiosztás alatt 40.

Összesen előző évnegyedi hátralék 2119, a második évnegyed alatt befolyt 5276, elintézés alatt állott összesen 7395, ebből a masodik évnegyedben elintéztetett 5436, elintézetlen 2159, a hátralékból kiosztva 1198 kiosztásnalatt 961.

Az árvaszéki számvevő, mint egyuttal gyámhatósági nyilvántartó tevékenységi adatai:

Előirandó ügydarabja volt 2611, melyből 2517 előiratván, az évnegyed végén 94 hátraléka van. Magángyámi számadá a volt 46, melyből 28 feldolgoztatván, marad 18 feldolgozás alatt. Ezen kivül a nagykoruakká váltak örökrészének kiutalványozása iránt az árvaszékhez beterjesztett 1040 jelentést és megujitott 416 kötvényt.

A gyámpénztárnak a második évnegyed végével való állásáról a következő adatokat terjeszthetem elő:

I. Összesisett kezelés alatt volt: Keszpénzben 64856 frt 74 kr, takarékpénztárban 251255 frt 53 kr, magánkötvényekben 481430 frt 74 kr, összesen 797.543 frt 03 kr.

II. Egyénenkénti kezelés alatt volt: Készpénzben 1200 frt 11 kr, takarékpénztárban 28.327 frt 64 kr, drágaságokban 25 frt 20 kr, magánkötvényekben 71.569 frt 97 kr, összesen 101,122 frt 92 kr.

III. Betéti kezelés alatt volt: Készpénzben 26684 frt 40 kr, takarékpénztárban 74559 frt 84 kr, drágaságokban 314 frt 10 kr, magánkötvényekben 161203 frt 12 kr, összesen 263.751 frt 46 kr.

d) a járási fő szolgabirák ügyforgalmi kimutatása a következő:

A pécskai járásban a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 942, kihágás 182, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 942, kihágási 182, ebből elintéztetett közigazgatási 942, kihágási 182.

Az aradi járásban a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 1500, kihágási 43, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 1500, kihágási 43, ebből elintéztetett közigazgatási 1500, kihágási 43.

A világosi járásban előző évnegyedi hátralék közigazgatási 8, a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 1510, kihágási 151, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 1518, kihágási 151, ebből elintéztetett közigazgatási 1518, kihágási 151.

A radnai járásban az előző évnegyedi hátralék közigazgatási 4, a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 1416, kihágási 438, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 1420, kihágási 438, ebből elintéztetett közigazgatási 1416, kihágási 438, hátralék közigazgatási 4.

A kisjenői járásban a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 1484. kihágási 8, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 1484, kihágási 8, ebből elintéztetett közigazgatási 1484, kihágási 8.

Az eleki járásban az előző évnegyedi hátralék közigazgatási 14, kihágási 1, a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 1445, kihágási 129, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 1459, kihágási 130, ebből elintéztetett közigazgatási 1451, kihágási 130, hátralék közigazgatási 8

A ternovai járásban az előző évnegyedi hátralék közigazgatási 2, a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 840, kihágási 112, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 842, kihágási 112, ebből elintéztetett közigazgatási 837, kihágási 112. hátralék közigazgatási 5.

A borosj női járásban a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 943, kihágási 37, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 943, kihágási 37, ebből elintéztetett közigazgatási 943. kihágási 37.

A boros ebesi járásban a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 954, kihágási 84, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 954. kihágási 84. ebből elintéztetett közigazgatási 954, kihágási 77, hátralék kihágási 7.

A nagyhalmágyi járásban az előző évnegyedi hátralék közigazgatási 2, a második évnegyed alatt befolyt közigazgatási 621, kihágási 82, elintézés alatt állott összesen közigazgatási 623, kihágási 82, ebből elintéztetett közigazgatási 620, kihágási 82, hátralék közigazgatási 3.

Összesen az előző évnegyedi hátralék közigazgatási 30, kihágási 1, a masodik évnegyed alatt befolyt közigazgatási 11655, kihágási 1266, elintézés alatt állott közigazgatási 11685, kihágási 1267, ebből elintéztetett 11665, kihágási 1260, hátralék közigazgatási 20, kihágási 7.

V. A hadkiegészitési ügyek menete tekintetében van szerencsém jelenteni, hogy a fősorozások a f. é. május hó 10-től junius hó 20-ig terjedő időszak alatt s már az uj véderő-törvény értelmében hajtattak végre. A fősorozások befejeztével a távolmaradt hadkötelesek puhatolása megindittatott, s az utóállitások folyamatban vannak. — A fősorozás eredménye járásonként összesitve a következő átnézetben foglalható össze u. m.:

A felhivott hadkötelesek összes száma a pécskai járásban 577. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 92, a póttartalékba 47, összesen 189, felülvizsgálatra küldetett 9, a fősorozásról távol maradt 50.

A felhivott hadkötelesek összes száma az aradi járásban 824. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 98, a póttartalékba 97, összesen 195. Felülvizsgálatra küldetett 12, a fősorozástól távol maradt 68.

A felhivott hadkötelesek összes száma a világosi járásban 818. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 109, a póttartalékba 127, összesen 227, felülvizsgálatra küldetett 8, a fősorozásról távol maradt 48

A felhivott hadkötelesek összes száma a radnai járásban 824. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 137, a póttartalékba 111, összesen 248, felülvizsgálatra küldetett 4, a fősorozástól távol maradt 38.

A felhivott hadkötelesek összes száma a kisjenői járásban 997. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékb 91, a póttartalékba 115. összesen 206. Felülvizsgálatra küldetett 8, fősorozástól távol maradt 62.

A felhivott hadkötelesek összes száma az eleki járásban 560. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 72, a póttartalékba 44. összesen 116, felülvizsgálatra küldetett 7, a fősorozástól távol maradt 32.

A felhivott hadköteles k összes száma a ternovai járásban 658. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 27, a póttartalékba 95, összesen 122, felülvizsgálatra küldetett 18, a fősorozástól távol maradt 30.

A felhivott hadkötelesek összes száma a borosjenői járásban 770. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 46, a póttartalékba 84, összesen 130, felülvizsgálatra küldetett 8, a fősorozásról távol maradt 32.

A felhivott hadkötelesek összes száma borossebesi járásban 812. Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 64, a póttartalékba 110, összesen 174, felülvizsgálatra küldetett 4, a fősorozásról távol maradt 66.

A felhivott hadkötelesek összes száma a nagyhalmágyi járásban 487 Ebből besoroztatott az ujonczjutalékba 24, a póttartalékba 49, összes n 73, felülvizsgálatra küldetett 2, a fősorozásró l távolmaradt 39.

Összesen a felhivott hadkötelesek száma 7327, az ebből besorozottak az ujonczjutalékba 751, a póttartalékba 879, összesen 1630, felülvizsgálatra küldetott 80, a fősorozástól távol maradt 460.

A fősorozásnál felül vizsgálatra rendelt hadkötelesek elővezetése unius és julius hónapokban megtörtént.

VI. Az államadók befizetésének álladékát járásonként összesitve a következő átnézet tünteti elő:

Pécskai járásban előző évnegyedi hátralék 16828 frt 27 kr, második évnegyedi részlet 23465 frt 42 kr, összesen 40293 frt 70 kr, ebből beszedetett 8673 frt 37 kr, hátralékban van 31620 frt 33 kr.

Aradi járásban előző évnegyedi hátralék 36203 frt 36 kr, második évnegyedi részlet 29196 frt 54 kr, összesen 65399 frt 90 kr, ebből beszedetett 6306 frt 25 kr, hátralékban van 59093 frt 65 kr.

Világosi járásban előző évnegyedi hátralék 50968 frt 14 kr, második évnegyedi részlet 35264 frt 3 kr, összesen 86232 frt 17 kr, ebből beszedetett a második évnegyedben 10602 frt 12 kr, hátralékban maradt 75630 frt 5 kr.

Radnai járásban előző évnegyedi hátralék 29777 frt 48 kr, második évnegyedi részlet 19107 frt 35 kr, összesen 48884 frt 83 kr, ebből beszedetett a második évnegyedben 5085 frt 2 kr, hátralékban maradt 43799 frt 81 kr.

Kisjenői járásban előző évnegyedi hátralék 38871 frt 27 kr, második évnegyedi részlet 54313 frt, összesen 93184 frt 27 kr, ebből beszedetett a második évnegyedben 28486 frt 56 kr, hátralékban maradt 64697 frt 71 kr.

Eleki járásban előző évnegyedi hátralék 20107 frt 34 kr, második évnegyedi részlet 26220 frt 42 kr, összesen 46327 frt 76 kr, ebből beszedetett a masodik évnegyedben 10958 frt 68 kr, hátralékban maradt 35377 frt 8 kr.

Ternovai járásban előző évnegyedi hátralék 33381 frt 46 kr, második évnegyedi részlet 12336 frt 31 kr, összesen 50717 frt 77 kr, ebből beszedetett a második évnegyedben 3465 frt 74 kr, hátralékban maradt 47252 frt 3 kr.

Borosjenői járásban előző évnegyedi hátralék 56813 frt 46 kr, második évnegyedi részlet 12503 frt 35 kr, összesen 69216 frt 81 kr, ebből beszedetett a második évnegyedben 4512 frt 32 kr, hátralékban maradt 64804 frt 49 kr.

Borossebesi járásban előző évnegyedi hátralék 40006 frt 69 kr, második évnegyedi részlet 15918 frt 67 kr, összesen 59925 frt 36 kr, ebből beszedetett a második évnegyedben 3609 frt 29 kr, hátralékban maradt 56316 frt 7 kr.

N.-halmágyi járásban előző évnegyedi hátralék 22489 frt 65 kr, második évnegyedi részlet 11324 frt 52 kr, összesen 33814 frt 17 kr, ebből beszedetett a masodik évnegyedben 693 frt 4 kr, hátralékban maradt 33121 frt 13 kr.

Összesen előző évnegyedi hátralék 349447 frt 13 kr, második évnegyedi részlet 244649 frt 63 kr, összesen 594096 frt 17 kr, ebből beszedetet a második évnegyedben 82384 frt 41 kr, hátralékban maradt 511712 frt 35 kr.

A befizetési eredmény ezek szerint kielégitőnek nem mondható, de viszonyaink között nagyobb fizetési képesség és kedvezőbb adóbehajtási eredmény aratás előtt nem várható. Az adókivetés tekintetében jelenthetem, hogy az első évnegyed folyamán egyes helyeken még be nem fejezett kivetési munkalatok a II. évnegyed elején befejeztettek és az egyes adónemek előirattak.

(Folyt. következik.)

NAPTAR.

Julius 26. Péntek. Róm. kath. naptár: Anna ass. Prot. naptár: Anna. Görög-oross naptár julius 14) Aquila és Pr. Nap kél 4 óra 52 perczkor, nyugszik 7 óra 40 perczkor.

Julius 29. A debreczeni dalárdisták érkezése Aradra délelőtt 11 óra 45 perczkor. Este fél 9 órakor hangverseny a „Fehér kereszt"-ben

Julius 29. Aradmegye évnegyedes közgyülése délelőtt 9 órakor.

Julius 31. Esküdtszéki tárgyalás Barcianu János temesvári birlapiró ellen az aradi sajtóbiróságnál d. e. 9 órakor.

A „Kölcsey Egyesület" könyvtára (Szabadságtér 1 sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 3—4 s pénteken 11—12 óra között.

Az

„ARADI KÖZLŐNY".

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt	— kr
Fél évre	6 „	— „
Negyed évre	3 „	— „
Egy hóra	1 „	— „

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 frt	— kr
Fél évre	7 „	— „
Negyed évre	3 „	50 „
Egy hóra	1 „	20 „

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése junius végén lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Arad, 1889. junius 25.

Az „Aradi Közlöny." kiadóhivatala.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

A debreczeni dalegylet Aradon.

A debreczeni dalegylet által az EMKE javára Aradon, julius 29-én hétfőn a „Fehér Kereszt" udvarhelyiségében rendezendő hangverseny műsora már végleg megvan állapitva s az következő:

1. Mi riasztja fel a magyart. Huber, Enekli a debreczeni dalegylet
2. Dalünnepen. Thern Károly, Enekli a debreczeni dalegylet.
3. Nyijsd ki rózsám. Zimay. Enekli a debreczeni dalegylet.
4. Szavallat, előadja Mándoky Béla ur a debreczeni szinház elsőrendű tagja.
5. Magyar népdalok. Hegedün játsza Rácz Károly ur, zongorán kiséri Steinacker Sándor ur.
6. Serenade (zongorakisérettel.) Zichi Géza gróf. Enekli a debreczeni dalegylet
7. A szeretőm küldött nekem . . Lányi Ernő. Enekli a debreczeni dalegylet.
8. Rákóczy-induló (zongorakisérettel.) Huber. Enekli a debreczeni dalegylet.

A Rákóczy-induló előjátékát játsza hegedün Rácz Károly ur.

A hangverseny kezdete fél 9-kor lesz. Belépti-jegyek a hangverseny estéjén 50 krért lesznek válthatók. A rendező bizottság felkéri a közönséget, hogy a hangverseny egyes számainak előadása közben az étkezést lehetőleg zaj nélkül végezni sziveskedjék.

A debreczeniek fogadása alkalmára alakult rendező-bizottság a helybeli egyletek elnökségeihez a következő megkeresést intézte.

A számtalan versenydijjal kitüntetett debreczeni dalegylet 59 tagja f. hó 29-ikén Aradra érkezik, hogy az erdélyreszi magyar kőmüvelődési egyesület javára hangversenyt rendezen. A debreczeni daiárok ez alkalmat megkivánják ragadni arra, hogy hazafias kegyeletöknek kifejezést adjanak s dicső vértanuink kivégeztetési helyéhez zarándokolván, az ott levő emlékre koszorut helyezzenek A magyar Golgothához való eme zarándoklást az elulirott bizottság minél méltóságosabbá, komolyabb jellegü ünnepélylyé tenni óhajtván, hazafias tisztelettel kéri fel a tekintetes Elnökséget, miszerint a vezetése alatt álló egylettel lehetőleg testületileg a kivonulásban résztvenni s ezáltal a kegyeletes megemlékezés aktusának impozánssá tételéhez járulni sziveskedjék. A kivonulás folyó hó 30-ikán, kedden reggel 9 órakor történik a „Fehér Kereszt" elől. Tisztelettel: Az Emke és a dalegylet közös rendező bizottsága."

— Az iskolaszék rendkivüli ülése. Arad város iskolaszéke a jövő héten, és pedig csütörtökön délután fél 5 órakor ismét rendkivüli ülést tart, melyen a Pernyáva városrészben felállitani tervezett gyermekkert ügyében értekezik. Eddig ugyanis arról volt szó, hogy a város Róth Amália gyermekkertésznőtől az ovodai felszereléseket átveszi s őt alkalmazza az emlitett ovodában. Most azonban abban állapodtak meg, hogy a felszerelést nem veszi, a város maga szerzi be s a gyermekkertésznői állásra pályázatot hirdet. A rendkivüli ülés emiatt tartatik meg.

— A szerda esti vihar, a mely irtózatos vehemenciával zuditotta Aradon az esőt s olyan szelet hozott, hogy miatta lehetetlen volt az utczán járni, sok apró szerencsétlenséget csinált a városban. Mint már röviden emlitettük, a felhőszakadásszerű zápor órákon át tartott s végezte a pusztitás munkáját. A szél valósággal seperte a sürün patakzó esőt s ugy néztek ki miatta a háztetők, mintha égnének, füstölnének. A kit a szél az utczán kapott, majdnem á falakhoz csapdosta, kiforgatott minden esernyőt. De ezek csak a boszantó szerencsétlenségek voltak. Akadtak nagyobbak is a kritikus időben. A főuti Réthy-féle házban egy hatalmas tüzfalat döntött le a szél s a köveket áthajigálta Matavovszky kórházigazgató házába, hol egy kis nyári lakot is széjjelhordott. Gömöry házáról az alsó-molnár utczában letépte a zsindelytetőt; a Széchenyi malom melletti ház cserép-tetejét is leszaggatta s a nagy cserepeket lesöpörte a járdára. A külvárosokban végtelen sok hasonló szerencsétlenség történt, számos háztetőt letépett a szél. Se szeri, se száma annak a sok ablaknak, a mit bezuzott. Némelyik házon egyetlen ablak sincs. A vármegye háza melletti kis őrházat felborította és összetörte a szél. De legszomorubban a fákkal bánt el. A törvényszéki épület előtt egy szép, nagy gesztenyefát derékon tört, a Kossuth-utczában s a kis-utczában lövestől kiosavart egy csomó zöldelő élőfát. A liget tele van letörött ágakkal, a sétányok szintén. A távirda közlekedés egész éjjel szünetelt. Számos pincelakást vizzel boritott el az eső. A villám, mely erősen czikázott, több izben lecsapott a Marosba, erősen megrémitve azokat, a kiket a vihar az utczában ért.

— Szél Ákos, a nagylaki kerület országgyülési képviselője, mult pénteken Nagylakra rándult, kerülete némely ügyeinek érdekében, ezt az alkalmat megragadták választói és szeretett képviselőjük tiszteletére és igaz ragaszkodásuk kifejezésére, az ottani erdőben kedélyes hal-ebédet rendeztek, melyen az egész értelmiség és kiválóságok vettek részt. Az ebéd folyama alatt lelkes felköszöntők mondattak a kerülete érdekeit szivén hordó buzgó képviselőre. A képviselő másnap is Nagylakon maradt és az irányabani őszinte bizodalom legkitünőbb jeleneségeivel találkozott mindenütt.

— Végzetes tarokkpartie. Szerencsének is mondhatnók inkább, mert ha egy perczczel később ér véget, mint a meddig tartott, megmérhetlen szerencsétlenség történik városunk négy előkelő tagjával. A szerdai vihar alkalmával Matavovszky Nándor dr. barátságos hajlékában a virágos kertben ültek együtt Vásárhelyi Béla, Janky ezredes, Daniel Kálmán és a háziur. Tarokkoztak. Az asztal a magas tüzfal árnyékában volt elhelyezve a szomszédos ház tövénél, melynek tüzfala Matevovszky udvarára szolgál. Közben megindult a vihar, süvöltöt a szél, esett az eső. A játszók éppen bevégezték a parthiet s menekültek be a szobákba. Alig, hogy elhagyták az udvart, a hatalmas szél lelökte a tüzfalat s őrült gyorsasággal omlottak be az udvarra a téglák. Ha egy percczel késnek a játékkal, ki tudja, minő szerencsétlenséget okozhatott volna a veszedelmes tüzfal, melynek beomlását a legkritikásabb pillanatban kerülte el a négy tagból álló társaság.

— Aradváros tüzrendészeti szabályzata, mely felsőbb helyen nyert megerősitést, már nyomtatásban is megjelent. A szabályzatot a rendőrkapitányság ki fogja osztani a város-atyák, a városi hivatalnokok, a rendőrtisztek, negyed mesterek, rendőrőrmesterek s a két tüzoltókar tagjai között.

— A debreczeni dalegylet tiszteletére az aradi Emke és az aradi dalegylet kiküldött bizottsága e hó 30-án, azaz kedden déli 1 órakor a Wittmann-féle vendéglőben bankettet rendez. Felhivjuk a nagyérdemü közönséget, hogy azon minél nagyobb részt venni sziveskedjenek. Egy terités ára 1 frt 20 kr. Jegyek kaphatók: Wittwannn Károly vendéglőjében, Maresch Gyula, Bettelheim testvérek, Pick testvérek és Husserl H. kereskedéseiben.

— A zónadijszabás életbe léptetéséhez. Az utazó közönség figyelmeztetik, hogy a f. é. augusztus hó 1-én életbe lépő vonalszakaszu-jegyek, valamint mindazon idegen vasutak állomásaira szóló közvetlen menetjegyek, a melyekre ily jegyek eddig fennállottak, egyelőre ugy, mint eddig csak a vasuti személy pénztáraknál, valamint a m. kir. államvasutak budapesti (Hungaria-szálló) és bécsi (Kärthnerring, Grand Hotel) továbbá aradi, brassói, eszéki, fiumei, győri, kassai, kolozsvári miskolczi, nagyváradi, szabadkai szegedi, zágrábi és zimonyi menetjegy-irodáiban kiadatnak.

Megjegyeztetik egyuttal, hogy a szomszédos forgalmu menetjegyek az utazó közönség kényelme érdekében oly szöveggel láttattak el, hogy azok ugy az illető állomásról a szomszédos vonalszakasz állomásaira, valamint viszont való utazásra is használhatók, továbbá, hogy ezen jegyeket nem kell a személypénztáraknál lebélyegzés végett felmutatni. Igy tehát az elutazásnál a visszautazásra szóló jegy, vagyis mindjárt két jegy váltható, mi által a visszautazásnál azon kellemetlenség, hogy az utas ujólag a pénztárhoz forduljon, teljesen elesik.

Tudomásra hozatik továbbá, hogy ugy a személy-pénztáraknál, mint a feutebb emlitett menetjegyirodákban a szomszédos forgalmu jegyekből egyszerre tiz darab is váltható.

Az utazó közönségnek saját érdekében ajánltatik, hogy az emlitett kétrendbeli berendezést főkép vasár és ünnepnapi kirándulásoknál vegye igénybe, különösen azért is, hogy az ily napokon előfordulni szokott nagyobb tolongásnál a többszöri jegyváltástól megkiméltessék. Budapest, 1889 julius hóban. Az igazgatóság.

— A kanyaró, mint örömmel értesülünk, Aradon mulófélben van. Csak néhány szórványos betegülési eset fordult mostanában elő, ugy, hogy a jövő héten nyoma se lesz már a veszedelmes járványnak.

— Rendezőbizottsági ülés. A debreczeni dalegylet fogadására alakult helyi bizottság utolsó ülését szombaton délután 5 órakor tartja meg az iparosházban.

— Szolgálati ügyrendet dolgozott ki Pozsgay Lajos dr., Aradváros elismert szorgalmu uj főorvosa a kerületi orvosok részére. Ez ügyrendben, melynek főbb pontjait legközelebb ismertetjük, részletesen körül van irva az összes kerületi orvosok teendője és eljárása egyes esetekre vonatkozólag.

—Kinevezés a királyi táblához. Rósa Kálmán dr. szegedi törvényszéki biró, legközelebb a királyi táblához fog biróvá kineveztetni. Az igazságügyminisztornek erre vonatkozó előterjesztése már ő felsége ellőtt van.

— Egy iskola áttelepitése. Emlékezni fognak olvasóink, hogy mikor Aradváros iskolaszéke Karátsonyi Mária ipariskola-tulajdonosnőnek 600 frt évi segély iránt beadott kérvényét tárgyalta, azt határozta, hogy Karátsonyi Máriának nem ad segélyt, miután a város maga is akar felállitani a marosparti leányiskolában hasonló nőipariskolát. Ugyanekkor Millig József iskolafelügyelőt megbizta, hogy a marosparti leányiskolában elhelyezett egy leányosztály áttelepitésére keressen alkalmas helyet, mert ez az iskolahelyiség a nőipariskola czéljaira használtatnék. Miután az iskolafelügyelő alkalmas helyiséget nem talált, most azt tervezik, hogy a szentpétertéri fiuiskola egy osztályát átteszik a templomutczai fiuiskolába s a szentpétertéri iskolában helyezik el az áttelepitetni szándékolt leány-osztályt.

— Boltfüz. Tegnap reggel 4 órakor a főuton járókelő közönség ijedten vette észre, hogy Maypék 4. szám alatti üzletéből, a mely még zárva volt, sürü füst gomolyodik ki. Gyorsan értesitették a rendőrséget

meg a tüzoltóságot, melyek azonnal a vész szinhelyén termettek s kinyitották a bolt ajtaját, hol alig lehetett látni valamit a nagy füstöl — A fojtó füst kitódulása után vették észre, hogy a bolt padozata s az állványok égnek. Nagy erővel hozzáláttak a tüz lokalizálásához, a mi rövid idő alatt sikerült is. A vizsgálatból kiderült, hogy a tüzet egy petroleumlámpa felrobbanása okozta. Mikor ugyanis előző este a boltot bezárták, a boltban áruló leány rosszul csavarta le a lámpást, a mely később explodált.

— **A 480,000 forintos ternó.** A temesvári lottóügyben vezetett vizsgálat zajtalanul halad huszonnégy óra óta. Általában egy bekövetkező nagyobb lépés előjeléül tekintik ezt a feltünő csendet. Már tegnapelőtt is küszöbön álló elfogatásokról rebesgettek. A várakozás nem teljesült s ugy látszik, hogy a kompromittált egyének még Szegeden és Temesvárott is szabadon járnak. A vizsgálathoz közel álló körökben azt hiszik, hogy a vizsgálat a legközelebbi napokban már bejezve lesz. Előbb azonban meg akarják keriteni a Farkas Menyhért próba-szerencsekerekét, ugyanazt, melyet a félmilliómos nyerő a mult év juniusában megigazittatott Mattausch budapesti asztalos által s aztán levitte Szegedre, hogy a kis Telkessi Margitot megtanitsa a szükséges fogásokra. Telkessiné beismerte, hogy ez a gép hosszabb ideig nála volt az szállásán, de most nem tudja, hol van Egy bécsi lapnak állitólag jól forrásból azt sürgönyzik, hogy a lottó-ügyben már augusztus első hetében meg lesz a végtárgyalás.

— **Születtek, meghaltak.** Aradváros területén az elmult héten 30 csecsemő született (16 fiu-, 14 leánygyermek.) Elhunyt a város lakosságából ugyancsak 30 egyén, 18 fi-, 12 nőnemü. A születések évi arányszáma 39.6 pro mille. Ugyanennyi a halálozásoké is.

— **A vörös-kereszt nevének és jelvényeinek viselése.** Figyelmeztetés. Hivatkozással a Nagyméltóságu magy. kir. belügyminiszter urnak a „Magyar szent korona országai vörös kereszt egylete" czimének és jelvényeinek védelme és azok jogtalan használatának meggátlása czéljából az 1879. évi XI. t. cz. alapján folyó évi 40113 |II. szám alatt kelt és a „Budapesti Közlöny" ben folyó évi julius hó 9-én közhirré tett rendeletére a magyar szent korona országai vörös-kereszt egylete központi választmányának megkeresése folytán ezennel figyelmeztetnek mindazon Aradvárosi illetőségűek, kik ha a vörös-kereszt egylet nevét és jelvényeit eddig bármily módon használták, hogy ha ezeket a jövőben is viselni kivánják, a kellően indokolt, a központi választmányhoz alólirott választmány utján felterjesztendő folyamodványt a választmány titkárságánal (Arad-Kölcsey, utcza 1. szám) legkésőbb folyó évi augusztus hó 8-dikáig okvetlen nyujtsák be; — azok. kik a nélkül, hogy folyó évi augusztus hó 8-áig folyamodnának, a jelvényeket tovább is használják, a fenthivatolt miniszteri rendeletben megirt jogkövetkezményeken felül, esetleg a hatóság utján lesznek a további használattól eltiltandók. Aradon, 1889 évi julius hó 23-án. A magyar szent korona országai vörös-kereszt egylete aradvárosi választmányától. Salacz Gyula s. k. vál: elnök. Heeger Ernő s. k. vál: jegyző.

Kaczagtató tévedés. Egyik aradmegyei községből irja levelezőnk a következő kaczagtató történetet. A községben házimulatságra készültek, melyre az egész intelligencia hivatalos volt. Többek közt L. ur is. A fiatal ember, ki egy kissé szórakozott természetü, a mulatság előtt bent járt Aradon, s itt egyik főtéri üzletben Jäger-féle gyapjunadrágot vasárolt magának, Scherhágnál pedig pompás rózsabokrétát készittetett egy szép hölgy számára, ki megrabolta szivét. Szórakozottságában aztán megtörtént vele az a kellemetlen dolog, hogy hirtelen a mulatság előtt érkezve haza Aradról, elcserélte a csomagokat és a ruhadarabot elküldte imádottjának a következő gyöngéd sorok kiséretében: „Angyalom! Ime itt küldök önnek valamit, a minek bizonyára meg fog örülni. Kérem, viselje a mai estéjyen az én kedvemért!"... A szép hölgy aligha teljesitette a fiatal ember kivánságát.

— **Hogy osztotta fel a kir. táblákat a nagyváradi fiskális?** Akadt Nagyváradon egy fiskális, a ki a lapok számára kiczirkalmazta, miként volna leghelyesebb felosztani a kir. táblákat. Ezen tervezet szerint kilencz tábla állittatnék fel következő székhelyekkel és beosztással: Pozsony Pozsony, Sopron, Mosony, Győr, Nyitra, Bars, Zólyom, Turócz, Liptó, Arva, Trencsén.) N.-Kanizsa (Zala, Vas, Veszprém, Somogy Tolna, Baranya, Fiume), — Budapest (Pest, Komárom, Esztergom, Hont, Nógrád Heves, Fejér, Jász Szolnok) Szeged (Csongrád, Békés, Csanád, Bács-Bodrog, Torontál,) Temesvár (Temes, Krassó-Szörény, Hunyad, Arad), Nagyvárad (Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Szilágy,) Kassa (Abauj, Torna, Borsod, Gömör, Szepes, Sáros, Zemplén, Ung, Bereg, Ugocsa, Máramaros vármegyékkel,) és végül Kolozsvár és Marosvásárhely székhelyek az erdélyi vsrmegyékkel. A mint a tervezetből látható, a nagyváradi fiskális nagyon mostohán bánt el Araddal, nym juttatva nekünk kir. táblát. No hát, csak czirkalmazza tovább is a kerületeket, mi hisszük, hogy tervezetének jó izüt nevetnek a — miniszterek.

— **Makó Lajos**, a szegedi szinház igazgatója, már jóformán felépült abból a sebből, melyet Hentallerrel vivott párbaja alkalmával kapott. A sebesült szinigazgató még az üllői-uton levő sebészeti klinikán van ugyan, de valószinü, hogy a hét végén hazautazhatik. Turcsányi dr. tanársegéd folyvást a legnagyobb lelkiismeretességgel gyógyitja.

— **Ismeretlen holttest.** Tegnap reggel Arad alatt a Marosból a katonai uszodával szember egy 14—15 éves gyermek holttestét fogták ki, melyet még felismerni nem sikerült. A holttest jobb karjára volt kötve a vizbe fult egész öltözéke, a mi azt bizonyitja, hogy a szerencsétlen egyik partról a másikra akart átuszni, miközben a vizbe fult. A karhoz kötött ruhanemü barna, koczkás inget, kabátot, mellényt és szürke, koczkás vászonnadrágot tartalmaz. A nadrág-szebben olyan papirszallagok voltak, a minőkkel a czipészek szoktak lábbelit mérni, valószinü tehát, hogy a vizbe fult fiu czipésztanonez volt.

— **Az arad temesvári vasut**, továbbá a magy. kir. államvasutak, zágoriai vasut, kassa-oderbergi magyar északkeleti, és a szamosvölgyi vasut összes állomásainak egymás között való viszonylatait felölelő kis zsebrétü díjszabás most került ki a sajtó alól „szakasz menetjegy árak" czim alatt, melynek az a czélja, hogy a közönségnek az egyes állomások között való viszonylatokban fizetendő menetdijak iránt gyorsan és könnyü módon alapos tájékoztatást nyujtson. A nagy közönségnek szánt e „Szakaszmenetjegy árak" czimü díjszabást ocskói Ocskay Gusztáv és Somogyi Henrik szerkesztették, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának engedélyezése mellett. Mintán a díjszabásban foglalt összes számadatokat a fentnevezett vasutak felülvizsgálták, tekintve továbbá, hogy a csak négy ivre terjedő kis zsebrétü díjszabásban 150.000 viszonylat, továbbá a 14-ik zónabeli, valamint amaz allomások is, melyekre utasitásszerüen két szakaszjegy váltandó, azonkivül a Budapest környékére szóló külön viteldijmérséklések, végre pedig a fizetendő podgyász és egyéb illetékek is benn vannak kétségtetenül hasznos munka, a melynek az utazóközönség nagy hasznát veheti. Egy füzet ára csak 20 krajczár s kapható lesz holnaptól kezdve az emlitett vasutak összes állomásain, a budapesti m. kir. államvasutak irodában, a Cook-féle irodában valamint megrendelhető kisebb-nagyobb mennyiségben Somogyi Henriknél Budapest, Andrássy-ut 75. sz, m. kir. államvasuti palotában.

— **Anna-bálak.** A fürdő-szezon legérdekesebb napja, az Anna nap köszönt be ma. Ezen a napon jóformán minden fürdőhelyen hagyományos bálak tartatnak. Arad megye kellemes fürdője, Monyásza, is kiveszi belőle a maga részét. A mulatságra Aradról sokan kirándultak. Ott időzik most Ormos Péter alispán is.

— **Az aratás Csanádban.** Az aratás elszomoritó eredménye Csanádban most már biztosan konstatálható a megye minden részében és csak helyenként van alig felső termés; az általános termés eredménye katasztrális holdanként 3—3 és fél métermázsára tehető, minőségileg kétharmad részben silány, egyharmad reszben kielégitőt megközelitő. A kukoricza legszebben áll és nagy termésre számitanak, mert a csövezésnél is jó eső érte; szerdán hajnalba és reggel általános jó sürü eső hullott, mi különösen üditőleg hatott a kukoricza termény, azonfelül a tarlók és mezőkre. A hetipiaczon elkelt tavalyi buza 8 frt 60 krjával, idei 8 frt 40 krjával, kukoricza 4 frt 50—70 krjával, idei árpa 4 frt 50—70 krjával, idei árpa 3 frt 50—70 krjával.

— **Mi történik a leletekkel?** A leletekre nézve, melyek tudvalevőleg oly sok dolgot adnak a pénzügyi tisztviselőknek és annyi bajt okoznak a közönségnek; a pénzügyminiszter az uj pénzügyi reform következtében ugy intézkedett, hogy azok ezentul a kir. adóhivatalhoz terjesztendők be.

— **Tiz krajczáros lopás a törvényszék előtt.** Párját ritkitó esetben kellett volna döntenie tegnap az aradi kir. törvényszéknek. Az eset a következő: A mezőgye egyik orvosánál szolgalatban volt egy 20—21 éves legény, kit a gazdája elküldött a jegyzőhöz azzal az utasitással, hogy marhalevelet állittasson ki, melyért tiz kr fizetség jár. A jegyző véletlenül nem fogadta el a tiz krajczár. A legény azonban gondolt egyet s a hatost zsebre vágta. Történt, hogy az orvos nyomán jött a pénz elsikasztásának s szolgája ellen panaszt emelt. Igy került az ügy a törvényszék elé. Mikor az orvost a tárgyalásra megidézték jelezve volt az idéző levélen, hogy ha a panaszos nem jelenik mely, a pert megsemmisitettnek tekinti a törvényszék. De az orvos bejött a tiz krajczár miatt a megye egyik sarkából Aradra. A tárgyalás megkezdése előtt figyelmeztették a panaszost, hogy a vádat visszavonhatja, mert ha fenntartja a büntető törvénykönyv értelmében dacára a hatosos lopásnak, öt évig terjedhető fegyházzal büntetik a megtévelyedett szolgal. Az orvos azonban ragaszkodott a vádhoz s a legény megbüntetéséhez. Mivel azonban a beidézett tanuk, mert ezek is vannak a tiz krajczáros perben nem jelentek meg, a törvényszék uj határnapot tüzött ki a tárgyalásra, melyre az orvos ismét tartozik bejönni a megye sarkából, és pedig a maga költségén, a tiz krajczár miatt.

— **Ritkulnak a sáskák.** Szeged határában a cerkók és a városi irtók sikeres együttműködése annyira megritkitotta a barátok földjén a sáskákat. hogy a legutóbbi irtás alkalmával a munkások már alig tudtak fél hordóra valót összeszedni. Ez okból az irtás vezetői be fogják járni a sáskáktól boritott földeket, és ha nem bukkannak olyan nagyobb sáskacsoportra, a mely megérdemli az égetést, akkor jelentést tesznek a főkapitánynak és utasitást kérnek tőle, hogy folytassák-e az irtást.

— **Az italmérési regálejog** megváltása iránti tárgyalások Csanádmegyében még mindég folynak. Az általunk már közlötteken kivül következő megváltási egyezségek jöttek létre. A kincstárt érdeklő Alberti község 9984 frt 20 kr; Ambróztalva 12,187 frt; Kis-Iratos 25,033 frt 40 kr; Pitvaros 43 991 frt; Kis Királyhegyes 10,472 frt 40 kr; Nagy-Majláth 14,298 frt 20 kr; M.-Bánhegyes 38,887 frt 40 kr; Battonya 226,525 frt 40 kr; Nagylak 224 331 frt 40 kr; Battonya város féléves korosmáltatási joga 17,757 frt 20 kr; Nagylak város hasonló jog 3614 frt 40 kr; végre Tompa puszta 3249 forintért egyezségileg megváltattak.

— **Az igazi próbakő.** Makón Pergl Szami 15 éves fiu kefeket árult a placzon. A rendőrségnek feltünt a fiatal kefekötő s kiváncsi volt tudni, hogy van-e igazolványa. De biz az nem volt Bergl Samunak. S még az is kiütünt, hogy ő tulajdonképen nem is kefekötő; azokat a kefeket árverésen vette valahol. S hogy ezek mind sok huza-vona után tüntek ki egy bizonyos egyén azt jegyezte meg rá: „Hiszen nem is kellett volna azt oly sokáig vallatni. Egyszerübben is meg lehetett volna tudni, hogy kefekötő-e hát a Samu. Meg kellett volna próbálni, hogy tud-e ugy innl. mint egy kefekötő!"

— **Elpusztult vetések.** Mezőhegyesen, mint nekünk irják, szerdán szintén nagy vihar volt, mely a községben sok kárt tett. A vetemények nagy részét kiforgatta a földből és számos szép fát csavart ki tövestől az uradalom birtokán.

— **A gyermekek nevelése.** Egy nemrég megjelent egészségügyi munka arra figyelmezteti az orvosokat, hogy mindazon családoknál, a hol bejáratosak, szigoruan ügyeljenek a gyermekeknél arra, hogy attól a kortól kezdve, a mikor ugynevezett tejfogaikat elvesztik, elismert minőségü szájkonzerváló szerekkel rendszeresen tisztogassák szájukat és fogaikat. Az emlitett mü ugyanis statisztikailag bebizonyitja, hogy a száj-, fog- és az emésztő szervek bajai legtöbbnyire oly egyéneknél fordulnak elő, — kiknél a szaj és fogak konverzálását gyermekkorukban elhanyagolták. E mü tudós irója mindenkinek legmelegebben ajánlja Popp J. G. dr. udvari fogorvos készitményeit és pedig Anatherin szájvizét (melynek palaczkjait nemrég tetemesen megnagyobbitották. Ára 50 kr, 1 frt és 1 frt 40 kr.) fogpasztáját (35 kr. és 1 frt 22 kr), növény fogporát (63 kr.) és végre odvas fogak kitöltésére fogtömőjét (1 frt). De csak Popp-fele készitmények fogadandók el, mert e szereket erősen utánozzák és hamisitják

— **Árkedvezményes fürdőjegyek.** A „Kereskedő ifjak társulata" t. tagjai ezennel értesittetnek, miszerint ugy a Simay, valamint a Grünberger Maros uszodában érvényes árkedvezményes fürdőjegyek, kizárólag Barth Lajos urnál az egylet főkönyvtárnoknál (férfi szabó üzlet, Szabadságtér 17. sz. alatt) kaphatók. Az elnökség

— Találtak egy arany karperecet, melyet igazolt tulajdonosa átvehet a városházán Bérczy János rendőrhadnagynál.

HAZÁNK ÉS A FÖVAROS

— **Albrecht főherczeg és a magyar nyelv.** Albrecht főherczeg kassai látogatása igen kellemes emléket hagyott, ugy a város s megye hatósága, mint a közönség körében. Különösen az tette a legjobb benyomást, hogy a főherczeg minden alkalmat felhasznált arra, hogy a magyar nyelv, magyar kultura és a magyar nemzeti érdekek iránt való érdeklődésének kifejezést adjon. Már megérkezésekor, midőn a vármegyei és városi hatóságok ünnepélye en fogadták, ugy az alispán, mint a polgármester üdvözlő szavaira, magyarul válaszolt. Bubics Zsigmond kassai püspök, a főherczeg kassai látogatása alkalmából fürdőzését megszakitva Albrecht főherczeg üdvözlésére székhelyére sietett. A főherczeg a püspök tisztelgését hosszabb látogatással viszonozta s ez alkalommal ismét magyarul folyt a társalgás. A vasárnap tartott ünnepélyes katonai isteni tisztelet után a főherczeg egyenes rendeletére magyarul tartották az egyházi szónoklatot. A fenség, távozásakor ismét magyarul válaszolt a tisztelgő küldöttségeknek.

— **Rövid hirek.** Péchy Manó gróf, valóságos belső titkos tanácsos, kinek nevét nem rég egy volt színésznő esküvői hirével hozták kapcsolatba, — mint a »Pester Ll." irja, — tegnapelőtt elhunyt boldogkő-varalyai kastélyában, hol ezelőtt 72 évvel jött a világra. — Sáros-Patakon egy közelebbi éjjel véres verekedés volt ittas kocsisok, molnárlegények és huszárok közt; egy félholtra vert könyvkötőlegény (Trocsanyi nevü) alig birt megmenekedni; különben a huszárszázadot, mivel Sáros-Patak egy negyedrésze leégett, közelebb áthelyezik Terebesre. — A pozsonyi kir. ügyességnek egy szép, fiatal, 19 éves nőt adtak át tegnapelőtt, mert gyilkolt. Jómódu kereskedő neje, tiz hónappal ezelőtt ment férjhez, s neve Erdélyi Mária. Egy Joel nevü czipészt szurt le késsel, mert illetlenül viselte magát irányában s megsértette, férjét pedig tettleg is bántalmazta. Az ügyészség szándékos emberölés vádját emeli ellene.

— Olvashatlan névaláirás (Makó.) Minden közérdekü felszólalásnak szivesen nyitunk tért, de ismernünk kell a közlemények beküldőjét. Ismertesse meg magát és akkor a „pécska-nagylaki vonalra" vonatkozó levelét kiadjuk.

— Ágya. A nyiltlevelet nem adhatjuk ki. Ugy van megirva, hogy ezélt tévesztene vele. Lapunk irányáról is sejthette volna, hogy kivánságát nem teljesithetjük.

KÖZGAZDASAG.

A vetések állása és az aratás.

A földmivelésügyi miniszteriumhoz julius hó 16-tól 22-ig beérkezett hivatalos jelentésekből a vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról a következőket közöljük:

Buza. A Duna balpartján: Arva, Liptó vármegyékben és Zólyom-vármegye egy részében még most is zöld, nem kaszálható, máshol már majdnem mindenütt learattatott sőt behordása is elvégeztetett nagyobbrészt, cséplése javában folyik. Az eredmény, mely átlag gyenge termésnek mondható, sehol sem felelt meg a várakozásnak; a szem helylyel-közel jól kifejlődött ugyan, szép, nagy és sulyos, — de tulnyomólag szorult, vékony és könnyü. — A Duna jobb partján helyenként csépelik, gyenge középtermést fog adni, Somogy- és Vas vármegyében néha jól fizet, az utóbbi vármegyében itt-ott üszögös; szalma sok lesz. A Duna-Tisza közén az aratást majd mindenütt befejezett, betakaritása és cséplése kedvező időjárás mellett gyorsan halad. Az eredmény, különösen nagy minőségre nézve igen különböző, átlagban véve azonban gyenge közepszerűnek mondható. A Tisza jobb partján: Sáros-, Szepes és Abauj-Tornavármegyék kivételével az őszi csaknem mindenütt le van aratva, a folyton tartó szárazságot és hőséget az idény alatt kevés helyen váltotta fel csapadék s ennek következtében az idei termés legtöbbnyire gyengén és silányul fizet, — főképpen Zemplénmegye Abujmegye Torna-, Borsod- és Ung-vármegyékben. A termés átlag kielégitő hozamot adott Gömör- és Kishontban, azonban volt itt is helylyel-közel gyenge középszerü, kissé szorult szemekkel. A megkezdett próbacséplési munkálatok igazolják az eddigi jelzett buzatermés-kilátásokat A Tisza balpartján: Máramaros, Szatmár-, Szilágymegyében az aratás még általánosan tart, Békés-, Hajdu-, Szabolcs- és Bihar-vármegyékben nagyrészt befejeztetett és a cséplés kezdetét vette: átlag jó vagy középszerü termésről egyik vármegyében sem lehet szó, csakis helyenként Békés-, Szabolcs és Szatmár vármegyék egyes részeiben mondható az eredmény közepesnek, hol 5—6 q. termett; nagyobbára a buzavetések mintegy kétharmadrészében, nem nyertek többet 3—4 q. magnál Minőség tekintetében még rosszabb az eredmény, miután a buza majd mindenütt megszürkült, fakó szinü; sőt Bihar vármegyében némely helyen csak a szalmájáért lett kivágva, mert a szem ki sem csépelhető, annyira megszorult. Szilágymegyében sok az üszögös is; kissé jobb a minőség Szabolcs vármegye egyes helyein. A Tisza-Maros szögén helyenként még aratnak, általában véve azonban már a cséplés van folyamatban; a termés, mint az előre látható volt, nem felelt meg a várakozásnak sem mennyiségre sem minőségre nézve. Mennyiségileg kielégitő és helyenként jó középtermés csakis Krassó-Szörény és Arad vármegyék egy részében található, egyebütt többnyire gyenge középszerü és középen aluli. A buza szeme nagyobbára különböző; helylyel-közzel apró és szorult, tehát könnyü, itt-ott középszerü, de az eddig eredmények után még sehol sem üti meg a renees minőség átlagát: a 80 kilogrammot.

Az erdélyi megyékben az aratás többnyire megkezdődött és folyamatban van, az eredmény a legtöbb helyen elszomoritó. A két hét óta tartó rekkenő hőség gyorsan érlelte s a szem nagyon sok helyen összeaszott, megszorult; sokat szenvedett a rozsdától, mely a kalászokat ugyan megkimélte, de sok üszöggombát nevelt; sokat szenvedett a ködöktől és záporoktól, melyek után nem csoda, ha alig ereszt, valamit, az is minőség tekintetében középen aluli.

Rozs. A Duna bal partján: Arva- és Liptómegyék, valamint Zolyom-vármegye egy részének kivételével, hol még mindig zöld, mindenütt learattatott, sőt behordása is vége felé közeledik Az eredmény — bár némileg jobb mint a buzáé — átlag nem kielégitő, a szem itt-ott jó, részben azonban hirtelen árett, apró maradt és megszorult. A Duna jobb partján cséplése folyik, általában gyenge középszerüen, Fejér-, Somogy- és Sopron-vármegyékben eléggé jól fizetett; szalmára nézve jó termést adott. A Duna-Tisza közén aratása ugyszólvan teljesen bevénződött, most szerényen csépeik, hozama, gyenge minőség mellett, a tavalyihoz képest valamivel kevesebb, szalmára nézve rövid voltánál fogva rosszabbul fizetett; a Tisza jobb partján Szepesben és Sarosban az aratás kezdetét vette, másutt a cséplés folyamatban van. Az eddigi eredmények csekély kivétellel nem felelnek meg a kivánalmak, általában véve, középen aluli és gyenge középtermés volt mindenfelé ugy minőség, mint mennyiség tekintetében. Minőségileg gyenge az eredmény, mivel a szemek sok helyt megszorultak, vékonyak és könnyűek. Aránylag legkedvezőbb a termés Gömör és Kishontban, Szepesben kielégitő hozamra van kilátás. A Tisza balpartján learatva, az eredmény gyenge, helyenként középen aluli és minőségre nem kielégitő. A Tisza Maros szögén learatták, a cséplési munkálatok folyamatban vannak, a termés többnyire gyenge közép és középszerü ugy minőség, mint mennyiségre nézve. Az erdélyi megyékben valamivel jobb termést adott, mint a buza, de azért mégis csak középen alulinak jelezhető; szalmája többnyire rozsdás,

Arpa. A Duna balpartján többnyire learatták; a jobb parton középen alóli hozamot fog adni; a Duna-Tisza közén a tavaszit aratják, az őszit már learatták, cséplése javában folyik; A termés menyiség és minőség tekintetében nem kielégitő, igen rosszul fizet; a Tisza jobbpartján a termés többnyire középen aluli, a cséplés folyik: a Tisza balpartján aratása néhol megkezdődött. sőt helyenként már próbacséplések is voltak s ezekből itélve, Békésmegyében kataszteri holdanként 8—10 hektolitert fizet; egyebütt azonban még ezen alul. Szalmája nagyon alacsony, szeme apró és szorult; a Tisza-Maros szögén gyenge középszerü eredménynél jobb termést csakis Aradmegyében lehet helyenként találni: Az erdélyi megyékben a termés általában véve középen aluli, minőségre nézve azonban néhol jónak mondható.

Zab. A Duna balpartjan némileg javult, de azért átlag csak gyengén fog fizetni. A Duna jobb partján az utóbbi időben néhol javult, általában jó közepszerüen fizet. A Duna-Tisza közén aratása csekély kivétellel folyamatban van. A Tisza jobb partján a mult heti viharos szeles napok miatt sokat szenvedett. A Tisza balpartján helyenként még zöld és fejlődésére eső lenne szükséges. A Tisza-Maros szögén meglehetős középszerü eredményt fog adni. Minőségileg átlag jó középszerünek igérkezik. Az erdélyi megyékben a nagy szárazság következtében nagyon megsilányult, az általános eredmény azonban középen aluli lesz.

Tengeri. A Duna balpartján, hol eső érte, felüdült, tulnyomó részben azonban a szárazságtól sokat szenved, itt-ott fonnyad; a duna jobbpartján a cső képződése hiányos, de még kielégitően áll; a Duna-Tisza közén a jótermésbe vetett remény aligha fog valosulni; a Tisza jobbpartján Borsod-, Gömör- és Kishont-, Zemplén- és Abauj Torna megyékben sinyli a szárazságot, egyebütt kielégitően áll, csövesecik; e tisza balpartján Békés-, Bihar-, Máramaros- és Szilágymegyék egy részében szépen fejlődik, másutt nagyon érzi az eső hiányát; a Tisza-Maros szén a meglehetős jó kondiciók között levő tengeri, ha idejében kap esőt, igen jó termést fog adni. a száron nem ritkán 4 cső is mutatkozik; erdélyben az utóbbi nagy hőség erős nyomokat hagyott hátra, csövezni nem tudnak rendesen.

Hüvelyesek és kerti vetemények. A Duna balpartján itt-ott javultak; a Duna jobb partján általában jó hozamot igérnek; Duna Tisza közén gyengébben tog fizetni, mint azt a mult héten varni lehetett; a Tisza jobb partján helyenként középszerüen fizet borsó, bab és lencse, káposzta az esőt óhajtja; a Tisza bal partján a tartós szárazságot sinyleni kezdik; a Tisza-Maros szögéu esőt kivánnak; Erdélyben jól fejlődnek, de a kerti vetemények néhol kiszáradni kezdenek.

Burgonya a száraz ágot sinyli, általában kielégitően áll, a Duna jobbpartján, Máramaros-megyében és Erdélyben jó termést igér.

Czukorrépa általában kielégitő termést igér; a Tisza balpartján és Tisza Maros szögén gyenge. Vasban a földi bolha pusztitja.

Szőlők Az utóbbi forróság a szemképződésre károsan hatott. Zemplénben a fürtök kezdenek hullani, Aradmegyében a peronospora-fóreg pusztit.

Gyümölcs kevés termett s ebből is a folytonos szárazság és hőség következtében sok lehullott.

Elemi csapások. A Duna jobb partjan a jég kárt okozott Baranya-, Semogy- Vas-, Veszprém- és Zala-vármegyékben a zabban és tengeriben. A Duna-Tisza közén a f. hó 14-iki nagy vihar Pestmegye egyes részében a learatott s künt levő gabonákban tett nagy károkat, amenyiben azokat széthordta. Tengeriben és szőlőkben is tetemes kár mutatkozik. A Tisza jobb partján a mult heti nagy vihar a kepékben levő gabonából Abauj-Torna-, Borsod- és Gömör- és Kishont-megyékben sok magot kivort, ugyanitt jég is okozott sok kárt a növényzetben. A Tisza balpartján Szilágymegye szilágy-csehi járásban e hó 14-én a jégeső a tengerit sok helyt tönkretette; az erdélyi megyékben e hó 15 én több helyt, de különösen Udvarhelymegye, homoródi, udvarhelyi és keresztúri járásaiban erős vihar és zápor pusztitott, mely azon helyeken. hol elvonult, nemcsak a gabonakat és tengerit teljesen letarolta, hanem a gyümölcsfákban is kárt tett a völgybeli kaszálókat is nagyrészt tönkre tette.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Szesz-üzlet. —

(Julius 25.)

(B.) Szesz. Készáru nagyban 49—49.25 kicsinyben 55, hordó nélkül pr 100 Liter % 35 frt fogyasztási adó.

— Budapesti gabnatőzsde. —

(Julius 25.)

Elegendő kinálat, jó vételkedv. Forgalom 20000 mm. Őszi buza 9.24—25. Julisi tengeri 9.78—80. Maj—juniusi tengeri 5.75—76. Őszi árpa 6.30—31.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és érték tőzsdén 1889. évi julius hó 25-én,

Magyar aranyjáradék 4. sz.	100.—
magyar papirjáradék 5,	95.10
magyar vasuti kölcsön	—.—
magyar keleti vasuti államkötv	100.—
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	112.22
magyar földtehermentési kötvény	104.12
magyar földtehermentesités kötv. záradék	104.75
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	104.75
Temes-bánáti földterhementési kötv. zár.	104.75
Erdélyi földterhementesitési tkövény	104.75
orvát-szlavon földtehermentési ntesiktv.	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	141.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	127.—
Osztrák járadék papirban	83.75
Osztrák járadék ezüstben	84.50
Osztrák járadék aranyban	109.75
1860-iki osztrák államsorsjegy	141 —
Osztrák-magyar bankrészvény	906.—
Magyar hitelbankrészvény	316.75
Osztrák hitelintézeti részvény	303.80
Cs. és kir. arany	5.82
20 frankos arany (Napoleon'or)	9.44
Német birodalmi márka	58.25
London	119.10
20 márkás arany	11.65

Hindy Árpád felelős szerkesztő távollétében, a szerkesztésért felelős:
TÖRÖS TIVADAR.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Julius 24-én.

	Pénz	Áru
M. kir. aranyj. adóment. 4%	101 60	101 90
„ „ papirjáradék adóment. 5%	94 25	94 55
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fe.) 5%	145 25	146 —
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	145 25	146 —
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99 50	100 —
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 5%	119 —	120 —
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	115 —	115 50
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	138 50	139 50
„ „ „ 50 frt drbja	138 50	139 50
Tiszai s szegedi kölcsön 4%	126 50	127 50
M. k. földtm. kötvények 5%	104 75	105 25
„ „ „ „ 1867. zárad 5%	104 75	105 —
M. k. fldtm. kötvények temesi 5%	104 75	105 —
„ „ „ „ 161. zárad. 5%	104 50	105 50
M. k. földtmi kötvények hvrváth-orsz. 5%	104 —	— —
M. k. földtm kötvények erdélyi 5%	104 50	105 —
„ „ „ erdélyi jelz. urb. vk, (100 fra 5%	98 50	99 50
Szőllődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	99 —	100 50
Pest vár. kölcsöne 1870. évből 6%	159 75	107 —
„ „ „ 1871. évből 6%	107 —	109 —
Budapest főv, 1880. kölcsöne 6%	100 —	100 25
Budapesti bankegyes. részvény	100 —	100 50
Magy. ált. hitelbank	281 —	281 50
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.	— —	— —
Magy. lesz. s pénzváltóbank	99 25	99 50

	Pénz	Áru
Magy. orsz. bank részvény-társaság	— —	— —
Osztrák hitelintézet	311 —	311 20
Osztr.-magyar bank	880 —	885 —
I. magyar iparbank	153 —	155 60
Pesti magy. keresk. bank	712 —	715 —
Bécsi bizt. társulat	168 —	17 —
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	215 —	— —
Első magy. általános bizt társ.	3140 —	3150 —
Foncière pesti bizt. társ.	66 50	67 —
Magyar-franczia bizt. társ.	— —	160 —
Pannonia visszb. társ.	945 —	955 —
Concordia malom	528 —	531 —
Első budapesti malom	1045 —	1050 —
Erzsébet malom	242 —	244 —
Hengermalom	595 —	600 —
Lujza malom	252 —	255 —
Molnárok és sütők mal.	353 —	35u —
Pannonia malom	755 —	760 —
Viktoria malom	130 —	132 —
„Adria“ m. tengeri hajó	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 5%	175 50	176 50
Bátaszék-domb.-zákány vasut	— —	— —
Déli vasut 5%	— —	— —
Eszakkeleti vasut 5%	154 50	155 50
Erdélyi vasut 5%	194 50	195 50
Győr-sopron-ebenfurti v.	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut	142 —	143 —
Magyar galiczia vasut	160 50	161 60
M. ny. v. (sz.-győr-grác v.)	157 60	158 —
Osztrák államvasut 5%	232 50	233 —
Pécs-barcsi vasut 5%	188 —	189 —
Tisza-vidéki vasut 5%	246 —	248 —
Osztr. dunagőzhajózási	— —	— —

	Pénz	Áru
Pesti közuti vaspálya	403 —	405 —
Pesti közuti vasp. élvezet-jegyek	110 —	215 —
Budepesti III. ker, takarakp.	108 —	110 —
Országos központi	452 —	457 —
Pesti hazai első	7325 —	7525 —
Egyesült Budapest fővárosi takp,	452 —	455 —
Magyar ált. takarékp, részvény	88 —	89 —
Alagut	145 —	147 —
Általános waggon kölcs. társaság	69 —	72 —
„Franklin“-társulat	198 —	200 —
Ganz és társa vasön, és gépgyár	826 —	830 —
Geschwindt-féle szeszgyár	330 —	332 —
Gyapjum, és biz, I. magyar	246 —	250 —
Keresk, épülete	675 —	— —
Könyvnyomda „Athaeneum“	444 —	448 —
„ „ Pesti	1070 —	1100 —
Kőszénb. és téglagy, (Drasche)	221 —	222 —
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvényt társaság	59 —	224 —
Pesti épitő-társaság	— —	— —
Rimamurány-salgótarj, vasutrvtrs,	100 —	101 —
Salgótarjáni kőszénb,	171 —	172 —
Schlick-féle vaső. és gépgyár	152 —	154 —
Schlick-féle vaső, és géppgy. II, kib	— —	— —
Sertőzde első magyar	810 —	820 —
Sertéshizlaló	270 —	274 —
Sós-nti kőbánya	— —	— —
Spodium- és csotlisztgyár	110 —	120 —
Szálloda-részvénytársaság	104 —	106 —
Tégla- és mészégető ujlaki	149 —	150 —
Török dohányrészvény	— —	— —
Göztéglagyár kőbányai	25 —	255 —
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 4. sz	20 —	105 50

Záloglevelek.	Pénz	Áru
M. földhitelint. papirérték 5%	102 —	102 —
„ „ „ 4%	100 —	101
„ „ „ 4%	96 75	97 —
„ „ arany v. ezüst 5%	125 —	127 —
„ jelzálogbank	103 —	— —
„ „ 5%	101 50	102 50
Kisbirt. orsz. földh.-int 5%	102 —	102 —
Osztr.-magyar bank o. é. 5%	101 90	102 50
„ „ „ „ „ 4%	99 60	100 25
„ „ „ „ „ 4%	99 60	100 —
Pesti keresk. bank 6%	103 —	103 50
„ „ „ 5%	101 —	101 50
„ „ „ 5%	101 25	101 —
Albina tak. és hitelint. 6%	101 —	102 —
Elsőbbségek.		
Budapesti lánczhid 5%	104 —	105 —
Loyd- és tőzsde-épület 6%	99 50	— —
M. sz. k. orsz. város-kereszt sorsj.	— —	— 75
Osztrák vörös-kereszt-egylet	17 50	13 —
Pénznemek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 63	5 50
Cs.-kir. arany (kör)	5 56	5 —
Osztrák magyar 8 frtos arany	9 52	9 —
20 frankos arany	9 52	9 —
Osztrák és magyar ezüst	— —	— 59
Német. birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	59 10	59 06
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	59 15	59 56
Amsterdam 100 hollandi forint	100 —	102 —
Páris 100 frankért	47 70	50 25
Svájczi pénzpiacznk 100 frankért	47 60	50 22
London 10 font sterlingért	120 80	125 52

Kevés haszon, nagy forgalom.

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legujabb áruczikkekkel dusan ellátiam

kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérnemű-áru

és

gyermekjáték-üzletemet.

Lezá[illegible] [illegible] olcsóság és a cikkek finomsága felülmulhatatlanok.

Egy végvászon 30 röf. 4 50 5.50 6.— 7.— 8. frt.
Csodá creász és szifléziai vászon 5. 6, 7 8, 15 forintig
Különféle vásznak röfe 12. 14. 16. 18. 20. 25 krajczár.
Kanavasz, oxford, zephir, 1 vég 30 röf 5. 6. 7. 8. 9 f.
Különféle oxford zephir 18, 20. 22, 25. 30 krajczár.
Kartonok, legujabbak 16, 18. 20. 22. 25 kr.
Divatos barketok 16. 20. 22. 25. 27. 30, 36 krig
Koczkázott és szines szövetek 16. 18. 20. 25 kr.
Creppek, beegek, casmirok, loden. dupla széles, minden szinben 30, 35, 40 50, 60, 70 kr.
Fekete lüsztérek 20. 22. 25 30. 40. 50.
Fekete ternok, kasmir és Crepp, dupla széles 55, 66. 70, 80. 90. 1.— 1.60-ig.
Finom czérna mosókelmék gyermek és férfi öltönyökre 25, 30, 40. 50 kr.
Vitorlavásznak 20, 22, 25, 30 kr.
Törülközők 16. 18. 20. 25 kr.
Asztalkendők és pohártörülők 20. 22. 25. 30 kr.
Asztalterítők szinesek 34. 60. 1.—. 1.20 1.50, 2 frt.
Asztalterítők és asztalkendők 6 személyre 3.50 4.—, 12. személyre 6. 7. 8 frt.
Csipke és juttefüggönyök 20, 22 25 30, 40 kr.
Zsebkendők fehér és szines 6 drb 40, 50. 60, 1, 1.3 frtig
Női- és gyermekczipők csodás olcsó árban.
Gyermekkocsik 5.50 6.50 7.50 8.50,
Esőernyők 90 kr. 1. 1.20 1. 50. 2, 3. 4 5 frt.
Finom chiffon, oxfort és kretoningok 90 1.—, 1.20, 1.50, 1.80 2 frt.
Dolgozó-ingek 65. 70 80. 90 kr.
Férfi lábravalók vászonból 60, 70. 80. 90 kr.
Finom női ingek 65 75 85. 90. 1.20 1.50.
Fehér és szines alsó-szoknyák 80. 90. 1. 1,20. 1.50.
Mellfűzők 60, 65. 70. 80. 90. 1 20. 1.50.
Gyermekingek 60. 70. 80. 90. 1.—
Nyakkendők 14 18. 20. 20. 25. 30. 40. 50 kr.
Finom női hálócorsettek 70. 80, 90. 1. 1.20 1.50
Harisnyák nők férfiak és gyermekek számára 8. 10. 15. 20. 25. 30 kr.
Gallérok 16. 18. 20 kr.
Manchetták 25. 30. 35 kr.
Munkás sapkák 25. 30. 40 kr.
Gyermek és férfi nemezkalapok 1.—, 1.20 1.50, 1.80. frtig.
Utazó-bőröndök (Koffer) 90, 1 20. 1.50. 10-ig.
Kézi kosarak 25, 30. 40. 60. 80. 1—, 1.50.
Czérnt, selyem és glacekesztyük minden szinben.
Gyermekruhák, fiuk és leánykák részére.
Szőnyegek paplanok és pokrócok. Gépész-öltönyök, gyermek- és női kötők. Mindennemű selyemkendők, szabókellék, szallagok, rüschek, vi ágok, gom czérnák, pamutok, pénzes-, dohány és szivartározók asztal- és tollkések. kanalak, fog-, haj- és ruhakefék uj tajtpipák és szipkák, illatszerek, albumok, iskolatáskák, poharak, csemegés-tányérok, vajtartók.

Ezeken kivül felhivom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt

5, 8, 10, 15, 20, 25 kros kiállitási bazáromra,

mely a legszebb és a legválasz[illegible] tárgyakból van összeállitva. A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel esedezem.

KILÉNYI ADOLF ARAD,

főtér, arena épület. „a kék golyóhoz.“
Postai megrendelések pontosan teljesittetnek. Csomagolás ingyen.

Levszállitott árak.

Szerpszerszép.

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző teeg és gyulladt foghust gyógyit és erősit, a fogkövet eltávolitja és képződését meggátolja; a szájhüzt azonnal megszünteti napontai használatnál

cs. és kir. udvari fogorvos és udvari szállitó valódi

Dr. POPP világ-hirü **Anatherin SZÁJVIZE**

kétszer oly nagy palaczkokban mint eddig.

Ezzel egyidejüleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a fogbus meg rösitésére.

Dr. POPP fogpora ragyogó fehérségü fogakat kölcsönöz, nöz annélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsértené

Dr. POPP növényszappana a legjobb gyógy-pipere szappan, mindenemü bőrkiütések ellen és különösen fürdőkhöz.

Dr. POPP NAPRAFORGÓ VENUS (szap-) nem glicerin-pana) A legujabb és a legfinomabb divat-pipereszappanok. A bőr bársonyfinommá teszik

706 1—12

Arak: Anatherin-szájvíz 50 kr, 1 frt és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpászta tégelyben 1 frt 22 kr. Aromatikus fogpaszta 36 kr, Fogpor dobozban 63 kr., Növényszappan 35 kr., Napraforgó-szappan 40 kr., Venus szappan 50 kr. E szerek kaphatók: Aradon Rozsnyay M., Ring L. Földes A., Kiss István, Scheffer A. Anyos E. gyógyszerészeknél és Tones F. és társa Tones F. és E., Marx és Fejér, Obetko K. Ellás A Maresch Gy. és Kell M kereskedőknél.

Elismerések.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvosnak. Anatherin szájvizének használata által meggyőződtem annak kitünő hatásáról a fogakra és a foghusra és e körülmény arra inditt, hogy e hatásos és kellemes szert mindenkinek a legmelegebben ajánljam.

Fürstenberg őrgróf, lovassági tábornok.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvosnak. Szivesen kinyilatkoztatom, hogy ujonnan javitott fogpasztája és növényfogpora a létező hasonló más szerek közt a legjobb és legegészségesebb.

Berlin. Dr. Müller János, egészségügyi tanácsos.

Professor Schnitzler, a Popp-féle Anatherin szájvizet a száj, nyak és torok betegségeinél, mint szinte a foghus betegségeinél mindenkor a legnagyobb sikerrel alkalmazta

Hamisitásoktól óvakodjunk!!!

Arlejtési hirdetés.

Az arad-zámi ut 4—98. számu kilometer jelzői között kereskedelemügyi m. kir. minister ur Ő Nagyméltóságának f. év julius hó 25-én 23059 sz. a. kelt intézvényével 64 hid és áteresz kijavitása s 2 uj áteresz épitése 6583 frt 01 kr. költségvetéssel engedélyeztetvén, — s ezen munkálat biztositása végett, f. év augusztus hó 6-án d, e. 10 órakor, az alispáni irodában Aradon nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A terv költségvetés és árlejtési feltételek, az aradi kir. államépitészeti hivatalnál megtekinthetők.

S erre, vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az államsegély mellett foganatositandó ezen vállalatra, a szóbeli árlejtés mellőzésével, csakis irásbeli zárt ajánlatok fogadtatnak el.

A zárt ajánlatok nálam nyujtandók be.

Aradon, 1889. évi julius hó 21-én.

az alispán távollétében

Szathmáry Gyula
főjegyző.

Ló-árverés.

A mezőhegyesi magy. kir. állad. ménesbirtok gazdasági ló állományából kisorolt 18 drb. különböző korú és nemü igás ló f. é. augusztus hó 4-én fog a helybeli heti vásáron nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett eladatni.

A mezőhegyesi m. kir. állad. ménesbirtok igazgatósága.

990—1887

Hirdetés.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak 51201—II. 1887. sz. a. kelt következő körrendelete ezennel közhirré tétetik.

A vasutak mentén már több izben fordulnak elő esetek, hogy gyermekek a sinekre kőveket raktak, vonó sorompókkal ellátott átjáróknál, tehát a pályaőr őrshelyétől távolabb eső helyen nagyobb méretü köveket a sinek és a védő gerendák közzé szoritottak, illetve ékeltek, miáltal esetleg nagy szerencsétlenség idéztetetik elő

Miután a kiskoruak által elkövetett ilyenemü gyakori és veszélyes cselekmények (például vonatoknak kövekkel való megdobálása stb.) lehetőleg megelőzendők, és ha megtörténtek, mert azok az 1878. évi V. t. cz. értelmében az életkor 12. évének betöltéséig nem büntethetők, s miután az 1879. évi XL. t. cz 12. § a értelmében a fentebb idézett határozmány folytán 12 évesnél fiatalabbakkal szemben az 1879. évi XL. t. cz. 111. §-a sem alkalmazható a kir. járásbiróságok által, az igazságügyi-, valamiut a közmunka- és közlekedés ügyi m. kir. Miniszter urakkal egyetértőleg a alább következők rendeltetnek el.

Azon szülők, rokonok, gyámok vagy felügyelők kiknek gondjára bizott 12 évesnél fiatalabb gyermekek, a vasuti sinek e követ raknak, a vasuti átjárók korlátait felnyitják vagy beteszik, a vasuti jelzőket megforditva állitják, a vonatokat kővel dobálják s általában hasonló cselekményekkel a vasuti közlekedés biztonságát veszélyeztetik, a kellő felügyelet elmulasztásáért kihágást követnek el s az 1887. évi. VIII. t. cz. 2. §-ában jelzett czélokra forditandó 2 frttól 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 orától 10 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni, a kihágások elbirálása hivatott közigazgatási fokozatos hatóságok által

Figyelmeztetnek ennélfogva a szülők, gyámok gondokok és felügyelők, hogy az életkor 12. évét, még be nem töltött gyermekeiket, gyámjaikat dnognokoltjaikat vagy felügyeltjeiket a vasuti szerencsétlenségek okozhatásától a fentebbi büntetés terhe alatt a legszigorubb házi fegyelem gyakorlásával tartsák vissza.

Arad, 1889. julius 8-án

A városi tanács.

M. kir államvasutak.

44080—89 sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a püspökladányi állomás külső tereinek, valamint az állomási épületeknek az állomáson lévő ártéz kutból kiáramló meshán gázzal való kivilágitására szükséges berendezések létesitése iránt ezennel nyilános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre, valamint a szállitásra is a teljesithető munkátokra nézve érvényes különleges feltételek, a létesitendő világitási berendezésnek általános helyszinrajza és annak részletes leirása f. é julius hó 10-től kezdve az ajánlatok tárgyalása napjáig naponta a hivatalos órák alatt a m. kir. államvasutak gépészeti szakosztályának szerkesztési ügyosztályánál (Andrássy-ut 75 sz. III. em.) betekinthetők, illetőleg az ajánlattevőknek átszolgáltatnak

Az ajánlatok lepecsételve és egy 50 kros bélyeggel, valamint „ajánlat a 44080—89 sz.-hoz felirással ellátva, f. évi augusztus hó 10 napján déli 12 óráig a gépészeti szakosztály irodájában Andrássy-ut 75 sz. III. em. 2 ajtó) benyujtandók

Az ajánlatban külön kiteendő:

1. A vám- és bérmentve a püspökladányi állomásra szállitandó vas v. fém alkatrészek és tárgyaknak szállitási egységárai és pedig:

a) a részletes leirásban felsorolt csővezetékek f. méterenkénti egységárai oszt. ért. frtban külön-külön minden egyes belső átmérőre betudva a csőösszekötő darabokat is a szükséges földmunkákat;

b) a részletes leirásban felsorolt összes többi lakatrésznek és tárgyaknak darabonkénti egységárai o. é. frtban;

2) Az állomáson létesitendő és világitási berendezésekhez tartozó tárgyak elhelyezésére gazometer, vizfazék stb.) szolgáló aknák, csatornák egyenkénti egységárai o. é frtban;

3. A világitási telep üzemképes állapotba való helyezésére szükséges összes szerelési munkálatok költségei átalányösszegben, betudva e kapcsoló és tömitési anyagokat;

4. A megrendelés kézbesitési napjától számitandó legrövidebb határidő, mely ala tt ajánlat tevő az alkatrészeket beszállitani és a világitási berendezés üzemképes állapotban helyezni szándékozik. Az ajánlott szállitási határidőnek meg nem tartása esetében minden egyes késedelmi napért 5 azaz öt frtnyi birság fizetésére kötelezi magát a szállitó;

A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azon jogot, hogy a világitási berendezéshez tartozó alkatrészek előállitását, a szállitó gyárában valamint a berendezés létesitésére és felszerelésére szükséges munkálatokat a p-ladányi állomáson saját közegei által ellenőrizethesse, továbbá, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra a világitási berendezés szállitásával ajánlattevőket vagy ajánlatot nem tett más czéget is bizhasson meg, végre pedig hogy a berendezés létesitésétől egészen eltekinthessen.

Bánatpénz fejében 300 frtot vagy készpénzben vagy pedig állami letétekre alkalmas érték papirokban az ajánlatok fentjelzett benyujtási haláridejе előtti napon a megelőző tőzsdei árfolyam szerint, de legfeljebb a névértékkel számitva dél 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztárána Andrássy-ut 75 sz. alatt leteendő.

Az előirt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok- melyek nem a kitüzött határidre érkeztek be, vagy távirati uton téettek, végre eddig olyanok, melyekhez az előirt bánatpénz le em tétetett figyelémbe nem vétetnek.

Budapesten, 1889. julius hó 5-én.

Az igazgatóság.

Nyomatja és kiadja az Ungleider-féle könyvnyomda Aradon.